

SVETOVALNICA ZA STARŠE

Vprašajte, zaupajte in pišite nam na pogled@mladinska-knjiga.si

»OTROKA JE STRAH VOJNE!«

Sem mama dveh deklic, starih 5 in 10 let. Z možem se sprašujeva, kako in koliko naj se z otrokoma pogovarjava o dogodkih, ki se dogajajo v Ukrajini. Starejša hči je namreč iz šole prišla vidno vznemirjena, ker se otroci pogovarjajo o vojni, zakloniščih, o tem, kam se skriti in kaj bo, če bi prišlo do jedrskih napadov. Komaj smo nekako izplavali iz te situacije s korono, ki je bila za vse kar naporna, zdaj pa tale vojna ... Naši puncici sta tako vznemirjeni, da si z možem sploh ne upava več gledati poročil ali se vpričo njihju pogovarjati o tem. Po drugi strani se mi zdi, da je (vsaj starejša) že dovolj velika, da bi ji lahko kaj povedali in se pogovarjali o tem. Ali se vam zdi, da je to preveč zanju? Kaj svetujete?

Hvala, Simona iz Novega mesta

Odgovor:

Hvala za pomembno vprašanje, ki v teh časih vznemirja številne starše prednajstniških otrok. Naj za uvod samo spomnim, da praviloma niso dogodki sami po sebi tisti, ki travmatizirajo, temveč sta odločujoča naš odnos do dogajanja in naše doživljanje položaja. To pomeni, da ni pravega razloga za to, da bi otrokom prikrivali dejstva o vojni ali celo tajili, kaj se dogaja. Nesmiselno pa je to tudi zato, ker otroci neizogibno (samodejno in nezavedno) zaznavajo naravo in kakovost ozračja, ki jih obdaja, kar pomeni, da prikrivanje ali molk tako ali tako ne pomagata. Prej nasprotno! V otroku ustvarjata »vakuum« za razraščanje tesnobe in ga z njo puščata samega, tako da mu naposled ne preostane drugega, kot da jo po najboljših močeh »zapolnjuje« z bolj ali manj strašljivimi, nerealnimi, zmotnimi oz. fantazijskimi predstavami. To pa otrokom kvečjemu otežuje položaj, ne pa lajša. Sicer pa se lahko do svojega

“ PRIKRIVANJE IN MOLK NE POMAGATA. ”

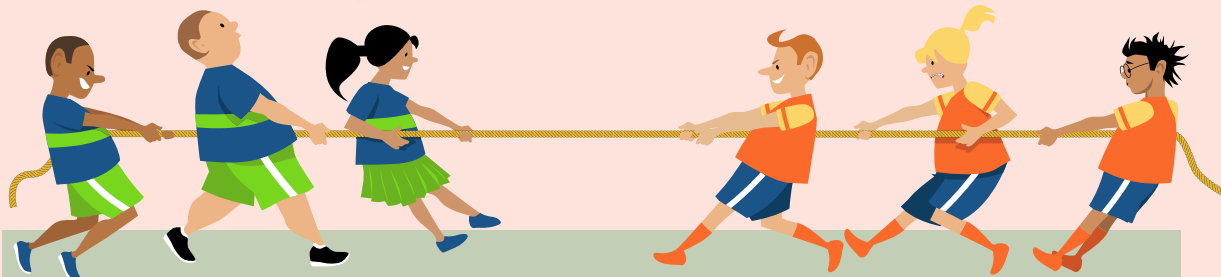
odgovora na vprašanje, ali o tem ali onem govoriti z otroki ali ne, vedno dokopljete

tudi tako, da se

preprosto vprašate: »Kaj imam rajši: da o tem obveščajo otroka njegovi vrstniki, socialna omrežja in meni bolj ali manj neznani 'drugi' - ali jaz?«

Drugo vprašanje je, kako, na kakšen način in o katerih vidikih vojnega dogajanja govoriti z otroki. Menim, da lahko o tem najbolje presodite starši sami, ker je odvisno predvsem od tega, kdo ste vi in kdo je vaš otrok. Zato ne morem niti nočem ponujati eksplicitnih navodil, kaj izreči in kako, lahko pa predlagam nekaj smernic:

- Preden se začnemo pogovarjati z otroki in mladino, resno razmislimo o svojih pogledih, prepričanjih in vrednotah ter se, kolikor je le mogoče, tudi sami čim bolj celovito poučimo o razmerah, dejstvih in okoliščinah, o katerih naj bi z otroki razpravljali ali jim dajali pojasnila.
- Poiščimo zase odraslega

“
**STARŠI ZA LASTNE
 STRAHOVE
 POIŠČIMO
 ODRASLEGA
 SOGOVORNIKA.**
 ”

sogovornika/e za razpravljanje o lastnih strahovih, dvomih ali skrbeh, zato da teh vsebin ne bomo – povrhu vsega nerefektiranih – nehote oz. nezavedno odlagali na pleča otrok.

- Otroke spoznajmo s kontekstom in dejstvi o dogajanju, predvsem pa jim ponudimo manevrski prostor, da spregovorijo o tem, o čem vse razmišljajo, kaj jih skrbi, česa jih je strah, glede česa so negotovi ali kaj jih zanima; če odgovorov ne poznamo, jih lahko poiščemo skupaj; spremljajmo njihove odzive in se odzivajmo na njihove izraze zanimanja (če se ne bomo mi, se bo kdo drug na način, ki morda ne bo blagodejen); naj dobijo možnost izraziti svoje skrbi, strahove in

bojazni skozi igro, umetnost, ustvarjalnost.

- Premislimo, koliko in katerim informacijam ima smisel izpostavljati otroke glede na njihovo starost, temperament in kognitivne zmožnosti; enako premislimo o sebi glede na to, kakšne vrste človek smo: kaj mi sami potrebujemo za občutek obveščeni in gotovosti, ki jo ta prinaša (ali ne).
- Ne podlegajmo posploševanju, demoniziranju in etiketiranju v katerokoli smer.
- Izkoristimo priložnost za

krepitev občutka za solidarnost, humanizem, nenasilnost in empatijo.

Tudi v tem primeru velja enako kot na sploh: otroci ne potrebujejo staršev za to, da bi jim prihranili ali prikrili bolečino in probleme, ki jih prinaša življenje, kakršno je – potrebujejo nas takrat, ko jih boli ali ko imajo problem, zato da v tem položaju niso osamljeni in sami.

● *Ivana Gradišnik, ustanoviteljica in vodja Familylab Slovenija, mama dveh najstnic.*

Vid Žnidaršič,
9 let

**VPRAŠAJTE,
 ZAUPAJTE IN PIŠITE**
 nam tudi vi
 na pogled@mladinska-knjiga.si

Potrebujete pomoč pri vzgoji?

Se z otrokom zapletate v brezplodne prepire in pregovarjanja? Bi vam prav prišel pogled od zunaj, pogovor o tem, kaj lahko spremenite, da bo starševstvo manj utrudljivo in družinski odnosi bolj sproščeni?

Rezervirajte svoj svetovalni termin: familylab.si/svetovanje